

RODOLJUB.

Izhaja vsako soboto ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Vabilo na naročbo.

Zadnje volitve v kmetskih občinah so pokazale, kako probujeno in zavedno je ljudstvo tam, kjer je razširjen »Rodoljub« in kako otročje in nevedno je tam, kjer »Rodoljuba« ne čitajo.

»Rodoljub« je povsod, koder se bere, znamenito povzdignil narodno zavednost in politično izobraženost Slovencev in postal je političen in kulturni faktor, katerega se nasprotniki tako boje, da ga skušajo, z najgršo zlorabo verstva zadušiti.

Razširjajmo »Rodoljuba« po vsem Slovenskem. Stem delujemo najizdatneje zoper naše narodne in politične sovražnike, s tem podpremo najbolje naš narodni dom.

»Rodoljub« bo tudi v prihodnje kakor doslej nevstrašeni branitelj slovenskih narodnih pravic zoper prizadevanje Nemcev in Lahov.

»Rodoljub« bo tudi v prihodnje nevstrašno in brezobzirno bobijal klerikalizem, ta smradljivi izrastek na telesu slovenskega naređa, od katerega preti slovenstvu največje zlo. Nevstrašeno bo razkrinkoval ničvredne duhovnike, ožigosal bo vsak slučaj duhovniškega lopovstva in brezobzirno razkrival duhovniška sleparstva. Branil bo Kristusove nauke proti pokvarjeni duhovščini, branil vero katoliško pred krivoverskimi duhovniki in branil svetost cerkve pred bogoskrunci v črni suknji.

Naloga, ki jo je prevzel »Rodoljub«, je težka, ali potrebna je, ako naj tudi Slovincem zasije lepše solnce. »Rodoljub« opravlja naj pravo misijonsko delo.

Ako pa naj »Rodoljub« to svojo nalogo z uspehom vrši, je potrebno, da pridobi kar največ naročnikov in čitateljev. List naj se razširi po celi naši domovini, a v prvi vrsti je poklicano naše razumništvo, da skrbi za razširjenje »Rodoljuba«.

Vabimo torej vse somišljenike, vse napredno misleče slovenske rodoljube, naj se naroče na »Rodoljuba« in naj skrbe, da se »Rodoljub« razširi zlasti med prostim ljudstvom.

Vse za narod in svobodo!

Z združenimi močmi.

Klerikalci vidijo, kako izgublja njihova sleparska stranka vse bolj in bolj zaslonbo mej priprostim narodom, iskali so na vseh straneh podpore in porabljali tudi najzavrženejša sredstva, samo da so zmagali.

Kako se je zlorabljal verstvo, to ve cela dežela. V cerkvi se ni oznanjala božja beseda. Na leci se je oznanjal samo verski boj zoper stranko, ki je tisoče in tisoče darovala za družbo sv. Cirila in Metoda, katera vzdržuje samostane in verske šole. V spovednici pri izpraševanju, pri vseh cerkvenih opravilih se je vodila najostudnejša agitacija, z lažmi, z obrekovanjem, tako da je v tisočih in tisočih srcih zavladalo tako sovraštvo zoper klerikalizem, da morata od tega trpeti cerkev in vera.

V kmetskih občinah so zmagali klerikalci s pomočjo zlorabe vere, cerkve in spovednice, in pa s pomočjo vlade. Ta je namreč imenovala vse polno zagrizenih klerikalcev za vladne komisarje pri volitvah in ni delala klerikalcem nikacij ovir pri agitaciji, tudi če je ta prekoračila vse meje zakonitosti. Klerikalni župani in duhovniki so pri volitvah sleparili kakor cigani, a vlada ni ničesar storila proti temu.

V mestih se z verstvom ne da ničesar opraviti. Meščanstvo nima nič spoštovanja pred duhovsko suknjo in zato so se tu združili klerikalci z Nemci in vlado zoper napredne kandidate.

Prihodnji teden bodo volitve v mestih. Deželni predsednik baron Hein je sicer obljubil, da se vlada ne bo vtikala v volitve, ali istina je, da se vlada prav močno vtika. Dolenjski prošt Elbert, ki je sam Nmec ter se je od nekod na Bavarskem pritepel v našo deželo, pripoveduje volilcem, da želi vlada njegovo izvolitev in vodja črnomaljskega okrajnega glavarstva V. Parma agitira kar očitno za izvolitev puhloglavega Elberta, vlada pa to molče odobrava.

Vlada in klerikalci s osetorej našli in pojdejo roka v roki v boj zoper napredno stranko in zoper napredne kandidate.

Ker pa tudi ta zveza mej vlado in klerikalci ne obeta zmage, pristopili so še Nemci.

Pri volitvah v mestni skupini prihodnji teden bomo videli klerikalce Nemce in vlado iti v lepi slogi in prijateljstvu v borbo zoper narodne kandidate.

Kar spada skupaj, se je našlo. Klerikalci, Nemci in vlada so največji nasprotniki slovenstva, in ker vedo, da je samo napredna stranka nositeljica slovenske narodne ideje, hočejo to stranko ubiti.

Volitve v mestih pokažejo, če ima meščanstvo slovensko toliko notranje moči, da se ubrani treh združenih nasprotnikov, ali če je zlomljena njegova moč.

Ideje, katere zastopa napredna stranka, pa ostanejo nepremagane, in nepremagani in neupognjeni ostanemo tudi mi, ki smo prisegli zvestobo tem idejam.

Dopisi.

Šmarje pri Jelšah. (Wratschkov volilni shod). Kaj takega še ni bilo v Šmarju kakor v nedeljo 23. t. m., odkar ljudje pomnijo. Neki tukajšnji nemškutarski trgovec je bil povabil nemškutarski kandidata Wraschkota in Wissenjaka, da priredita volilni shod. In res sta prišla ta dva plačana kmečka proroka »Südmarke«, in hotela sta nam slovenskim kmetom šostanjskega okraja razlagati svoj evangelij. Toda prišla nista do besede. Shod je bil napovedan za dvanajsto uro v Jagodičevi gostilni. Že pred to uro zbralo se je nas polno kmetov na trgu pred Jagodičvo gostilno. Pribežali so od vseh strani. Pristovški »hierbaron« Suppanz po domače je pripeljal na shod vse svoje hlapce, nakupovalce svoje in druge svoje podrepnike. Iz Ponikve so se pripeljali kmetje na vozeh s slovenskimi trobojnicami. Kmalu po 12. uri se je prikazal v dvorani »kmet« Wratschko in je kmetom povedal, da je on tisti Wratschko, ki bo sedaj govoril. V družbi Wratschkovi sta bila tudi znana nemškutarja Suppanz po domače Scheiner iz Pristove in Leskoschegg iz Ptuja. Wratschko je hotel imeti za predsednika volilnega shoda mladega nemškutarja Suppanza, ki je oblastno stal pri mizi, noseč na glavi klobuk z zeleno porto, kakor kakšen rezar. Komaj se je zaslišalo ime Suppanzevo, pričeli so kmetje upiti da nemškutar ne bode predsedoval, in da mora biti predsednik kmet, ne pa zajčji barantavec Suppanz, nastal je hrušč in vrišč po dvorani, v kateri je bilo najmanj 600 kmetov, in ni bilo mogoče slišati še svoje besede. Kmetje so vzdigali pesti in kričali, naj se poberejo nemškutarji domov; ko se je malo polegel krik, predlagala sta župana Ferlinec in Drogenik, da se voli predsednikom Jože Zdolšek po domače Kristan, veleposestnik na Ponikvi. Podkupljena nemškutarska druhal je vpila, a pomagalo ni nič. Vsi slovenski kmetje so glasovali za Zdolška, in le ta je prevzel predsedstvo in po kratkem ogovoru na volilce dal besedo doktorju Karlovšku, ki je zbranim kmetom pojasnil, kaki prijatelji ljudstva so nemškutarji. Bog nas varuj takih kmetčkih prijateljev. Občeznani kričači Suppanzevi so doktorja Karlovška med govorom vedno motili s kričanjem. Ko je nehal govoriti dr. Karlovšek se je oglasil k besedi kmečki prijatelj Wratschko. Kmetje so upili, da

da nemškutar ne bo tukaj govoril, in nastal je takšen hrup, da se vsaka beseda Wratschkova podušila, kričalo, vpilo, žvižgalo in teptalo se je, da je bila groza. Kar naenkrat je začel nekdo peti »Hej Slovani«, in navdušena pesem se je razlegala iz sto in sto grl po dvorani. Nemškutarji so spreminjali barvo, in Wratschko je bil blede, kakor stena. »Ven nemškutarji, ven plačani hlapci Suppančevi« vpili so kmetje. Zborovati ni bilo mogoče več, in predsednik je zaključil shod. Slovenski kmetje so obstopili nemškutarske glavarje in njim pravili take, da so jih ti komaj požirali. Nemškutarji so slovenske kmete zmerjali in jih imenovali svinje. Zapomni si to slovenski kmet. Naenkrat so se pokazali žandarji v dvorani. Krik je trajal dalje in bilo se je bati, da pride do pretepa, ker so nemškutarji kmete izzivali, njim kazali jezike, fige in jih na grde načine psovali. Nič ni pomagalo Nemškutarji so morali ven na dvorišče pred svinjski hlev. Pred nemškutarji je vedno skakal in pretil z rokami nek kmet v dolgi suknji, ki je izgledal kakor kakšen čebular. Bil je to nemškutarski kandidat za peto kurijo Wissenjak. Enkrat je bil stopil na mizo, da bi bil govoril, pa je bil kmalu zopet na tleh in pozneje na zraku. Pregnani in zapodeni iz Jagodičeve gostilne so nemškutarji s svojim repom odšli v Doličahovo gostilno, kjer so hoteli prirediti drug shod. V majhno gostilniško sobo se je natlačilo kakih petdeset oseb. Mnogi niso mogli noter in so ostali na obeh straneh pri vratih. Govoril je prvi socialni demokrat Čobal o delavski organizaciji. Ko pa sta hotela govoriti Wratschko in Wissenjak, nastal je spet tak vrišč, da se ni nikogar razumelo. Mejtem so bili par ljudi v gnječi skorej zmečkali, žandarji so morali zopet poseči vmes. Tudi je nastal v sobi pretep, in so vrgli jednega nemškutarskega podrepnika ven. Bil je grozen nered in nemir, in že zaradi tega bi bili morali žandarji sobo izprazniti, ker njim je to župan veleval in jih tudi sam poslal v sobo. Tudi v tej gostilni je bil volilni shod Wratschkota in Wissenjaka prepreden. Največ smeja je obudil Wissenjak, ko je prišel iz gostilne in zunaj skakal kakor kakšen »pajacel«. Kmetje so Wissenjaka in Wratschkota obkolili in ju gnali po cesti naprej. Slišala sta marsikatero krepko besedo. Prišedša nazaj v Jagodičevo gostilno sta se hotela malo pokrepčati, ali kmetje so ju zapodili ven kličeč »nemškutarji ven«. Wratschko je s kozarcem v roki bežal po stranskih ovinkih na prosto in se skrivil v hlevu. Nemškutarskega trgovca Leskoschegga, ta se je bil potuhnil in je trdil, da je Slovenec, so kmetje prijeli in ga vrgli na cesto. Nemškutarji videvši, da jim pojde morda huda, so hitro pobrali šila in kopita in so se odpeljali proti Rogatcu. Pri odhodu se je bilo zbralo na verandi pred gostilno vse polno kmetov, ki so vsak odhajajoči voz z nemškutarji spremljali z ožiganjem in Pfej — klici. Kmetje so takrat lahko videli, kakšen kmet je Wratschko. Vozil se je v zaprti kočiji, a naš kmet nima kočije in se mora voziti na lojternicah. Najhuje je ljudstvo upilo nad ošabnim bežečim barantačem Suppancem, ki je zasmehljivo in zaničujoče gledal s svojega voza, ko se je odpeljal. Škoda da nismo imeli pripravljenih smrdljivih jajc, zaslužil bi jih bil ta rezervni

častnik, ki se je na volilnem shodu tako nedostojno vedel in suval z ljudmi. Omeniti je še jednega izreka kmeta Wratschkota. Dejal je nekemu kmetu, ki mu je v obraz povedal, da ga ne bo volil »Če bi me Vi volili, bi takoj cerknil.« Ali ni to zaničevanje slovenskega kmeta? — Po odhodu nemškutarjev so se zbrali kmetje v Jagodičevi gostilni pri sladki kaplji, in napivale so se navdušene napitnice. Sosebno so častili vrle Ponikovljane, ki so prišli v tako obilnem številu na shod in so tako odločno nastopili proti nemškutarjem. Odločnosti in samostojnosti je treba slovenskemu kmetu. Dolgo so ga vodili za nos nemškutarji in farovski gospodje, sedaj bode treba, da se postavi na svoje noge, in da si sam iz svoje srede izbere voditelje. Koga naj voli sedaj slovenski kmet za državnega poslanca? Najbolje bi bilo seveda slovenskega kmeta ali sedaj je čas pretekel, da bi se vsi slovenski kmetje iz celega volilnega okraja mogli zjediniti zaradi osebe kandidata, in ker če bi bilo več kandidatov, bi znal zmagati nemškutar Wratschko. Sedaj torej ni več časa izbirati novega kandidata in iz narodne discipline bode voliti le postavljenega slovenskega kandidata doktorja Ploja, da morda ne izgubimo še zaden mandat. Na Koroškem smo Slovenci še izgubili svoj mandat, sedaj naj ga še na Štajerskem? To se ne sme zgoditi in slovenski kmetje hočejo na dan volitve pokazati, da so zavedni Slovenci in vsiljenih nemškutarjev ne marajo. Slovenski kmetje na Ponikvi so se tudi svoj čas res izrekli proti kandidaturi doktorja Ploja in so izrekli željo, da bi bil za kmeta poslanca kmet, ali sedaj so se odločili glasovati za Ploja, ker se je bati, da bi si nemškutar pritihtopil mandat. — Kmetje hočejo vprašati, zakaj pa naj ne volimo Wratschkota, ker je kmet? Odgovor: Za to ne, ker je nemškutar in je to očitno jasno. 2. Ustanovil je v Gornji Radgoni nemško-nacionalen »Vaterland« katerega je pozneje vlada razpustila. 3. Pri okrajnem zastopu Gornjeradgorskem uraduje samo nemško in vrača slovenskim občanom slovenske dopise. 4. Delal je na to, da ni v odboru okrajnega zastopa nobeden Slovenec marveč samo nemški meščani Gornje Radgone. 5. Branil je, da bi se ustanovil za gornje radgonske Slovence poseben davčen urad. 6. Pri okrajnem šolskem svetu zatira slovensščino. 7. Za agitacijo mu daje denar Slovincem sovražno nemško društvo »Südmark«. To je že nekaj, a nastalo bi še lahko več, kar kaže, da je Wratschko res nemškutar. Toda ni res, da je Wratschko kmet. Kmetje videli ste ga sami. Ali so naši kmetje tako gosposko oblečeni? Ali nosijo zlate prstane in zlate ure in verižice? Kako je lepo rejen ta kmet Wratschko in vidu se mu na obrazu, koliko trpi. Wratschko ni kmet, ter že leta in leta ni delal nobenega kmečkkega dela. Tudi ni res, da je Wratschko kmet za kmete. Ako bi bil, bi se ne dal plačati za to, da je načelnik okrajnemu zastopu. To plačo mu plačajo kmetški žulji. Enkrat se je vsled priporočila Wratschkotovega naročila za 10.000 kron bikov pingavskega plemena in mislite, da je Wratschko te bike razdal med kmete. Ne, dal jih je svojim prijateljem nemškutarjem. Tak prijatelj slovenskega kmeta je Wratschko, in slovenski kmet naj bi ga

volil svojim poslancem. Nikdar ne, ker delal bi le za nemškutarje, nikdar pa ne za Slovence, ker nima za te nobenega srca. — Slednjič vprašamo še, koga pa naj volimo v peti kuriji poslancem ali Žičkarja ali Hribarja. Kmetje smo za Hribarja, ker Žičkar nam dosedaj ni ničesar storil in je nesposoben za poslanca. Hribar je odločen in nevtrahšen narodni boritelj, za njega glasujmo. Naj se izpremeni, sedaj smo imeli Žičkarja, ki je za nič, poskusimo sedaj s Hribarjem. Volilni možje kmetkega stanu v volilnem okraju šmarskem in rogaškem volite v peti kuriji Hribarja in v četrti kuriji doktorja Ploja.

Politični pregled.

Notranji položaj. Državni zbor se skliče koncem meseca januarja. Časopisi že zdaj pretresajo vprašanje, kakšne bodo razmere v prihodnjem državnem zboru, vendar ne ve nihče nič določnega povedati, ker še ni znano, kako se določijo Čehi, bodo li nadaljevali obstrukcijo ali pa jo opuste. Klerikalci vseh vrst se silno trudijo, da zopet obnove desnico, ker jim je ta najbolje služila, dočim se je vodja mladočeške stranke dr. Pacak izrekel za ustanovitev liberalne večine.

Poljski klub bo v prihodnjem državnem zboru najmočnejši. V kolikor se da doslej soditi, se bodo Poljaki združili z Nemci, da omogočijo delovanje državnega zbora, toliko raje, ker o češkem državnem pravu nečejo ničesar slišati.

Vojna v južni Afriki. Burom se je posrečilo prodreti v Kaplandijo. Angleži so bili vsled tega primorani zapustiti skoro popolnoma »okupirani provinciji« Oranje in Transval in se v Kaplandiji lotiti boja zoper Bure. Slednjim se je pridružilo že več tisoč Holandcev iz Kaplandije. Položaj Angležev mora biti jako neprijeten, ker zahteva njih zapovednik, naj se mu pošlje še 40.000 mož.

Domače in razne novice.

Klerikalna modrost. Klerikalci modrujejo večkrat, da liberalni listi jemljejo vero ljudstvu, če tudi ne napadajo sv. vere, jemljejo jo samo zato, ker duhovne napadajo. Ali ste ga slišali! »Rodo ljub« torej jemlje ljudstvu sv. vero, ker včasih zgrabi za ušesa kacega nunca, ki je že davno zaslužil, da bi ga utaknili pod ključ ali vsaj zapodili iz cerkve koze past! Duhovnik je torej kar nedotakljiv! On lahko krađe cerkveno imetje, odira ljudstvo in si grabi imetje, pijančuje in z baharijami pohujšuje vso okolico, širi sovraštvo po občini in zlorabi v take namene celo cerkev in spovednico, sploh sme početi, karkoli se mu zljubi, a nikdo ga ne sme grajati ali napadati radi tega! On pa sme celo iz pred oltarja kazati s prstom za nami, ako mu nismo n. pr. o Veliki noči izročili spovednega listka in toliko jajec ž njim. Nunci smejo ozmerjati in opsovati vse in vsakogar, kakor jim pade na jezik, mi pa jih moramo lepo pustiti na miru, ker, ako napademo njega, jemljemo ljudstvu sv. vero. — Potemtakem je resničen tisti stari slovenski pregovor: »Ako ti far sede na suknjo, ne nadleguj

ga, marveč odreži si suknjo in pojdi v miru!« Umejemo, da se mnogim našim nuncem sline cede po takih lepih starih časih! Ljudstvo se je sicer pohujševalo nad njimi, z grozo je opazovalo njihova početja, dvomiti je začelo o resničnosti vere same, vera je pešala in ponekod opešala, ali molčalo je; nikdo se ni upal ziniti! In to je nuncem ugajalo! Kaj bi ne! Lepi časi so to — bili! Danes pa so ti časi minuli! Liberalni listi so tako strašno »predrznici« in »nesramni«, da se upajo pokukati tudi farovže in včasih malce zlasati tudi gospoda nunca in ob potrebi celo gospico kuharico. Pri tem »napadanju« pa si prav nič ne obtežujejo vesti, da jemljeta ljudstvu vero, pač pa so si gotovi, da pravo vero le še utrjujejo, ker karajo pohujšljivce, do katerih sicer ne seže noben drug opomin! In tako bomo delali tudi v bodoče! Mi vemo, da naredimo s tako »predrznostjo in nesramnostjo« veri in cerkvi več dobrega nego vsi pobožni članki v klerikalnih listih ker bodo dajali vsaj nunci malo manj očitnega pohujšanja in bodo svoje lumparije bolj skrivali! Ako torej povemo nekaj, radi česar bi moral biti kak nunc takoj spoden iz službe, ako protestujemo proti škandalom v cerkvi — tedaj smo mi tisti, ki vero jemljemo in sv. zakramente sramotimo! Take modrosti je zmožna le ona svojati, ki hoče imeti Boga in svet za osle ter jej je duhovska služba le imeniten »kšeft« ter krinka v dosego neomejenega gospodstva nad ljudstvom. — Čitatelji, vi pa sodite, ali je mogoč mir s tako brezvestno svojatjo!

Farški odzdrav na krščanski pozdrav. »Soča« piše: Po cesti je korakal kmetič. Dober kristjan je, ki spoštuje vero in duhovnike, četudi pozna marsikaterega med njimi, da je od sile neroden. Korakal je po cesti skozi Gorjansko. Kar sreča znanega gorjanskega kurata, s katerim smo se morali že tolikokrat baviti. Kmetič privzdigne klobuk in izusti lepi krščanski pozdrav: Hvaljen bodi Jezus Kristus! Pričakoval je kmetič seveda, da dobi odzdrav, kakor pritiče tako lepemu pozdravu. Ali kaj se zgodi? Še pogledal ga ni g. nunc, pač pa je zarenčal na glas: »Piši ga v r...« Kmetič je bil presečen, zamrzelo ga je okoli srca, stemnilo se mu je v glavi, ali slednjič se je le zavedel, da g. nunc mu je odgovoril tako robato, tako neotesano, tako nekrščansko. In poleg tega je rekel v tistih grdih besedah »ga«. Koga pa? Ali ni storil s tisto besedo največjega, v nebovpijočega greha?! Gabi in studí se človeku, ko čuje kaj takega iz duhovniških ust. Vendar pa hočejo imeti prav oni vso pravico, odločilno prvenstvo v deželi. Ali bomo res trpeli še dlje časa take reči? Mislimo, da je skrajni čas, da se vpremo še z večjo silo proti razdivjanosti med izvestnimi duhovniki.

Državnozborske volitve. Prihodnji teden se bodo vršile na Slovenskem veljavne volitve. Na Kranjskem bodo volila mesta troje poslancev. Položaj je v današnji številki pojasnjen. S klerikalci so se namreč združili Nemci in tudi vlada. Klerikalci upajo zanesljivo, da zmagajo v gorenjskih in notranjskih mestih ter v dolenskih mestih, samo glede Ljubljane, kjer kandidira dr. Tavčar sam, nimajo nič upanja. Ako stori narodno meščanstvo svojo dolžnost bosta zmagala napredna

narodna kandidata dr. Ferjančič in Plantan. Isti dan to je 3. januarja bo v raznih slovenskih kronovinah volitev iz pete kurije. Na Štajarskem, kjer uganjajo ničvredni duhovniki ravno take lopovščine, kakor so jih pri volitvah uganjali na Kranjskem, si bosta stala nasproti obrtnik Hribar in fajmošter Žičkar. Boj bo jako hud, a prav ker se klerikalci bore z nepoštenimi sredstvi, je izid volitve negotov, zakaj to je pribita resnica, da je med kmetskim našim ljudstvom preklicano malo možatosti. Ravno isti dan bo volitev iz pete kurije na Goriškem, kjer je napredni kandidat odvetnik dr. Tuma, klerikalni pa duhovnik dr. Gregorič, potem v Istri, kjer pa propade hrvaški kandidat dr. Laginja in bo voljen laški kandidat, ter končno v Trstu, kjer kandidiralo Slovenci advokata dr. Rybara, kjer pa počenjajo Lahí vnebovpijoča sleparstva, ki so se jih mogli naučiti samo pri kranjskih klerikalcih. Dne 10. januarja bo volitev iz kmetskih občin na Koroškem, ta dan se pokaže pogubnost klerikalizma za slovenstvo ta dan izgube namreč koroški Slovenci edinega poslanca, ki so ga doslej imeli in sicer vsled tega, ker slovensko ljudstvo na Koroškem klerikalce tako zaničuje, da voli rajši Nemca kakor človeka, ki ga priporoča duhovčina. Dne 9. januarja do volitev iz kmetskih občin na Goriškem, a kandidata še nista končno določena, in isti dan bo tudi volitev iz kmetskih občin v Istri. Tu bomo Slovenci izgubili jeden mandat, tistega, ki ga je doslej imel v rokah dr. Laginja. Dne 8. januarja bodo volitve iz kmetskih občin na Štajarskem. Trije Slovenci bodo gotovo izvoljeni, to so Berks, Ploj in Robič. Štajerska mesta volijo 11. januarja. Slovenci kandidirajo v celjski skupini dr. Dečkota in upajo, da zmagajo, kar vsi iskreno želimo. Gotovo seveda ni, da zmaga, pač pa je gotovo, da izgubimo Slovenci dva mandata, jednega na Koroškem in jednega v Istri. Pred tremi leti smo izgubili dva mandata, letos jih izgubimo zopet dva — le tako naprej, potem bodo kmalu slovenskemu narodu peli mizerere.

Ljudsko štetje. Z jutrišnjim dnevom se začne letošnje splošno ljudsko štetje. Radi bi še jedenkrat obširnejše pojasnili veliki pomen ljudskega štetja, ne le v obče nego zlasti z ozirom na politične in narodne razmere, toda to nam brani preobilica družnega gradiva, katerega z ozirom na volitve, ki se bodo vršile prihodnji tenden, nikakor ne moremo odložiti. Sklicujemo se torej na članke, ki smo jih že pred časom spisali o tej zadevi, in v katerih je vsestransko obrazložen pomen ljudskega štetja ter opozarjamo vse rodoljube, naj skrbje, da se bode povsod po Slovenskem zapisoval slovenski občevalni jezik. Pri nas na Kranjskem je v tem oziru treba posebne pazljivosti na Kočevskem, pa tudi nemškim delodajalcem je treba gledati na prste, ker kažejo izkušnje pri zadnjem štetju, da kaj radi svojim slovenskim poslom in delavcem usiljujejo nemški občevalni jezik.

Klerikalne demonstracije. Iz kočevskega okraja se nam piše: Pretečeni četrtek se je pripeljal v Drago potoški župnik v spremstvu podivjanega kaplana proslavljal Povšetovo zmago. Konjiček se ustavi pred župniščem in gromoviti »Živio« zadoni zmagovalcu penzionistu. Gospodje oberó hitro par pišk, se nasrkajo

dobrega rujnega vinca, seveda vse na račun krvavih žuljev ubozega kmeta, in hajdi s ponosom po vasi proti pošti. Kako prijazna trojica! Na sredi koraka »fajmošter« s precej rejenim trebuščkom, ob straneh pa dva klaverna kaplančka, eden Tomaž, znan po svojem izdajstvu, podavši pri volitvi za devet glasov svoj mili materinski jezik in svoje sobrate Slovence, drugi sloveč kot prvi slovenski pisatelj. Komaj so čakali, da pokažejo svojo močnost, svojo surovost, katera je pri teh črnih že na dnevnem redu. Prišedši do Turkove hiše, na koji je nabit dotični poziv v izvolitev gosp. Frančiška Zupančiča, zaženejo glasni krohot ter s pljuvanjem Pfuj! Pfuj! Pfuj! pokažejo svoje sovraštvo do Zupančiča. Prvi se je izkazal g. župnik iz Loškega potoka. Čast Vam! Sedaj pa naprej proti cerkvi. »Mežnar« poišče hitro fantičev in to so se vam zibali zvonovi kar celo uro. Otrok je bilo natlačeno v zvoniku, kateri so imeli nalogo kričati: Hoch! Hoch Povše! Živio Povše! Pereat Zupančič! Vpitje se poleže. Nastane noč. S puškami oboroženi zbirajo se Tomaževi pristaši gred župniščem. Puf! Puf! Puf! Kaplan se oglasi z rojovečim glasom: Živio Povše! Pereat Zupančič! Pereat Turk! in njemu sledi zopet truma nahujskanih Dragarcev. Kommt's herauf meine Leut! Vse dere v župnišče. Začne se veselo gibanje pod vodstvom propadlega izdajalca. Slovenščina se tepta v prah in pepel, nemško se moli, nemško govori, kratko, Germania je dvignila svoje peruti in to v prostorih, kjer sta se Zakrajšek in Kadunc toliko žrtvovala za narodnost, za slovenski značaj naše Drage. Prišla je deveta ura. Pojdimo v gostilno! Tam hočemo, četudi v adventu, na katoliški podlagi nekoliko poplesati in posrkati še nekaj literčkov vina na Povšetovo zdravje. Tomaž se dvigne. Vse za njim proti Modicu. Tu vam se je plesalo, kričalo in vriskalo, da ne kmalu kaj tacega. Bilo je že proti 1. uri po polnoči, ko se je vračala ta druhal proti domu. Ljudje so kar vstajali in luč prižigali. meneč, da v vasi gori. Prišedši pred šolo, zavpijejo kakor rjoveči levi: Hoch Povše! Pereat Potokar! Spremstvo se pomika proti župnišču. Še enkrat dado duška svojemu veselju. Hoch Povše! Pereat Turk! Pereat Potokar! Pereat Zupančič! Gute Nacht, Herr Kaplan! Gute Nacht! Gute Nacht! Kaplan zgine, druhal se razide. Lepi uspehi morale, g. knezoškof. Lahko ste ponosni na svoje ponočnjake. Ako nam pustite še nadalje to zgago v Dragi, dobimo menda po zaslugi g. Povšeta nemške pridige, nemški krščanski nauk, fantje ga Vam pa bodo pri belem dnevu v karjoli domu vozili.

Železnica Sevnica-Št. Janž. Železniško ministerstvo je dalo Šentjanški premogokopni družbi dovoljenje za izvršitev tehničnih priprav za zgradbo ozkotirne male železnice od Sevnice v Št. Janž. Dovoljenje je veljavno jedno leto.

Kranjsko sadje na svetovni razstavi v Parizu. Poročali smo že pred več meseci, kako je bila v Parizu odlikovana razstava kranjskega sadja. Glasom glavnega poročila o razstavi je predsednik razsodišča, Charles Ballet, v imenu cellega razsodišča sporočil predsedniku c. kr. društva avstrijskih pomologov, grofu Attems, da so vsi francoski strokovnjaki pripoznali, da je bila avstrijska razstava sadja najlepša in najzanimivejša v celi

razstavi. Gledé kranjskega oddelka pravi rečeno poročilo: Kranjska je razstavila obširno in zelo zanimivo deželno zbirko, iz katere je bilo spoznati, kako velikansko je ta dežela napredovala od državne sadjarske razstave l. 1888. Najplemenitejše vrste so bile zastopane po prekrasnih komadnih, in če bo ta dežela tudi v prihodnje tako napredovala, kakor nekaj let sem, potem zadobi kranjska dežela v doglednem času gledé sadjarstva prav posebno znamenito mesto. Duša teh akcij v deželi je družbeni tajnik g. Gustav Pirc, ki je bil v svrhu instalacije razstave poslan v Pariz. Rzsodišče mu je pripoznalo srebrno svetinjo za sotrudnike (Op. ured.: Drugi sotrudniki so dobili večinoma le bronasto svetinjo), predsedstvo državnega društva pa je z ozirom na res izredno organizatorično delavnost na Kranjskem apeliralo na Jury supérieure, naj se to odlikovanje zviša, odločitev še ni došla. — Čestitamo iskreno c. kr. kmetijski družbi in njemu odličnemu ravnatelju g. Pircu na tem lepem pripoznanju.

Osebnosti. Premeščeni so notarji gg. Vilibald Svoboda iz Tržiča v Šmarje na Štajersko, Ignacij Huth iz Kranjske gore v Podkloster na Koroškem in Vinko Kolšek iz Loža v Šoštanj.

Zopet jeden. Iz Cirknice se nam piše: Dne 20. t. m. je bila glavna sodnijska obravnava proti g. Janezu Lovšinu, župniku od sv. Vida, v kateri je bil obsojen radi častikraje in obrekovanja pri višji oblasti na globo 200 kron, oziroma 20 dni zapora in v povrnitev sodnih stroškov. Tako se je dokazalo, da je gospod nadučitelja in gdč. učiteljico iz sv. Vida na jako podel in lažnjiv način denunciral, samo da bi jima škodoval. Da bi se vendar že kmetom oči odprle, in da bi spoznali delovanje teh naših »osrečevalcev«, in da bi več ljudstvo ne sedalo na farovške limanice!

Umrl je v Št. Juriju ob južni železnici ondotni zdravnik in posestnik gospod Nikolaj Rükschl, tast g. Petra Majdiča v Celju v starosti 70 let. Pokojnik je bil občečisljan zdravnik in vesel družabnik. Poznal ga je ves celjski okraj, in vsi ljudje so blagega in značajnega moža radi imeli. Bodi mu ohranjen prijazen spomin.

Sleparja imajo zaprtega pri okrožnem sodišču v Olomucu, ki je goljufal tudi po Kranjskem. Priznal je sam, da je v Ljubljani dve stranki ogoljufal. On je namreč pod raznim imeni, kakor Riedl, Sobelt, Reissner, Reinthaler, nabiral naročnikov na knjigo »Bilz, Naturheilverfahren«, in si je dal izplačati predplačilo. Knjig seveda stranke niso dobile. Slepar se piše Anton Treppel.

„Dično, vplivno in enotno zastopstvo“ tako je »Slovenec« v svoji brezkončni skromnosti krstil tisto šestorico vitezov žalostne postave, katere je duhovniško nasilstvo in kmetska nezavednost posadila na častne sedeže državnih poslancev. Dična je ta družba v resnici, da dičnejša že ne more biti. Vse nas bo zavidalo za dičnega častnobesednika Žitnika za dičnega penzionista Povšeta, za dičnega invalida Pfeiferja, za še dičnejšega predsednika tihotapskega vinogradniškega društva Vencajza in za najdičnejšega kupčevalca z žlindro dr. Šušteršiča. In vplivni so ti možje. Če migne Žitnik ali Pfeifer

le z mazincem, pa se kar vse trese, Vencajz in Povše pa odpravljata ministre kakor svoje pisarje, če jima niso pokorni. In tudi enotno je to zastopstvo, da enotnejše ne more biti. Vsi so enega duha, enih mislij in enih nazorov, tako da bi se vsi lahko pisali Žitnik ali Vencajz. Slava temu zastopstvu!

Požar. Dne 19. t. m. je gorelo v Brezovščici na skednju France Pevec. Vnela so se tudi druga gospodarska splotja, da je za okoli 3500 kron škode.

„Mica Kovačeva, voziva nič pvačava“. Pri volitvi iz pete kurije v Ljubljani so imeli klerikalci najetih 20 fijkarjev. Naročil jih je poštenjak Kregar, tisti, ki je dobil iz okrajne bolniške blagajne mastno nagrado. Dasi so se fijkarski konji tisti dan morali silno napejati in so katoliški volilci skoro vse vozove ponesnažili, vendar fijkarji še do danes niso dobili plačila. Včeraj so že bridko jokali, da ni dobiti zasluženega denarja in pred Slonom so celo napadli necega klerikalnega prvaka in ga ošteli, da bo pomnil. Plačila pa le še niso dobili. Zanašali so se pač na dr. Šušteršiča, a niso pomislili, da so klerikalci neomahljivo zvesti — »Mici Kovačevi«.

Veselov „šimelj“ — Kržišnikov Pegaz. V ilirskobistriškem okraju so ljudje za časa volitev videli po noči švigati zdaj sem zdaj tja »šimlja« rajnega dekana Vesela. Kakor je nekdanj »šimelj« slovečega Tončka iz Radomelj po noči prevažal »ravbarje«, tako je zdaj rajnega dekana »šimelj« vozil trnovska kaplana po agitacijskih potih. Štiri noči sta trnovska kaplana garala ubozega »šimlja«. Enkrat je prišel konj ob dveh domov, enkrat celo ob štirih. Kaplan Kržišnik je hotel to tajiti, a gospodinja in kočijaž rajnega dekana sta ga postavila na laž. Če sta Kržišnik in Oranič prišedši tako zgodaj zjutraj domov potem maševala, to je stvar, za katero bi se sicer utegnil zanimati kak resen škof, za katero pa se škof Anton Bonaventura bržčas ne bo zanimal. Nas pa interesira dekanov šimelj zategadelj, ker je zdaj last družbe sv. Cirila in Metoda. Veljal je 320 gld., trnovska kaplana pa sta ga zadnje dni tako zdelala, da še 100 gld. ni več vreden. Niti toliko počitka nista pustila konju, da bi ga mogel kočijaž nakrmiti in osnažiti. Konj je res zanemarjen, na jedni strani grozno ponečeden, na jedni nogi pa šepa vsled prevelikega navora. Lični »šimelj« je sedaj prava podoba — Kržišnikovega Pegaza, omenili smo to, ker je Kržišnik bil pooblaščenec Ciril-Methodove družbe in torej to družbo oškodoval. Sicer pa se bo Kržišnik še prepričal, da g. dr. Stor, ki zastopa družbo sv. Cirila in Metoda v tej zapuščinski zadevi, ne pozna nikake šale, kadar se gre za korist tako važne narodne družbe.

Čudo v hlačah. Neki kaplan pri Dunaju se trudi na vso moč, da bi izgnal iz ljudstva skepticizem, ki toliko ljudi privede v večno pogubljenje. 8. decembra, ko je govoril o brezmadežnem spočetju Marije pričel je naenkrat govoriti tudi o »svetinjah brezmadežnega spočetja«, češ, kako čudežno moč imajo. V Sitzendorfu, kjer je poprej kapelanoval, je celo eksperimentiral s takimi svetinjami, in trdil, da je s temi eksperimenti dosegal najsijajnejše uspehe. In res je nosilo vsako dekle tamkaj to svetinjo na modrem traku in hotelo

vedeti, da je nanjo vplivalo kar najugodnejše. Tudi neko dekle je prišlo h kaplanu prosit svetinjo za svojega brata, da ga odvadi s tem pijančevanja. Častiti gospod ji je izpolnil željo ter ji dejal, naj mu jo dene po noči pod blazino. Dekle pa ni hotelo tega storiti, češ, če pride brat pijan domov, jo utegne še kam vreči. Po dolgem posvetovanju so prišli do zaključka, naj se svetinja zašije v hlače. Le glejte, zgodilo se čudo, in svetinja je pomagala! Brat neki ni spil niti kapljice žgane pijače več! — Tako so pripravljali blazni črnosuknježi »zavedno« ljudstvo po širni Avstriji za bližajoče se volitve.

Šest lovskih tatov ustreljenih. Iz Szaszka bayne na Ogrskem poročajo, da je imel v tamošnji šumi nadšumar z dvema logarjema opravek. Nakrat so se pripeljali mimo lovski tatovi, ki so začeli streljati na uradnike. Ti so se skrili in streljali na tatove in ubili 6 tatov. Drugi so ušli. Na vozu so imeli tatovi divjo svinjo in osem srn. Preiskava se vrši.

Plakatna umetnost vzbuja čimdalje bolj javno zanimanje; po mnogih specialnih razstavah jej je tudi letošnja svetovna razstava v Parizu odločila poseben prostor. Pri naši domači veliki industriji je pač na prvem mestu firma Kathreiner, ki že dolgo let kar najodločneje in najodličneje goji to umetnost, uporabljajoč izvirne, umetniško znaemite sujete za slike. Dokaz temu je Kathreinerjev plakat, ki je na novo nalepljen po ulicah in se vidi tudi pri trgovcih, namreč smehljajoča se deklica z rdečim solnčnikom; ta slika je uprav presenetljivega učinka. Nihče ne gleda tega plakata, da ne bi dobil vzpodbudno umetniškega vtiska, in želeti bi bilo samo, da bi se ta tako prijazen vabeča deklica, ki drži secesionistično zeleno čašo v roki, ob enem izkazala za prav uspešno propagando že sedaj obče priljubljeni Kathreinerjevi kavi.

Častitim volilcem!

Vašemu pozivu in osobito onemu svojih ožjih rojakov in somišljenikov odzval sem se, ko sem se oglasil kandidatom za državni zbor.

Kljubu temu, da ni bilo nasprotnikom nobeno sredstvo prepodlo, da me izpodrinejo, kljubu vsej gonji proti meni, dobil sem tako častno manjšino glasov, na katero smem biti ponosen. Osobito pa smem biti ponosen na svoje volilce z Rake, Krškega in iz Kostanjevice, tedaj iz okraja nasprotnega kandidata Viljema Pfeiferja, kjer sem dobil večino glasov.

Vsem Vam naj tedaj velja moja zahvala na zaupanju, katero ste mi izkazali s tem, da ste glasovali zame. Bodite prepričani, da bodem i v bodoče, če tudi nisem voljen poslancem, po svojih skromnih močeh vedno pespeševal kmetske koristi. Živeli napredni kmetje! Živela napredna ideja!

Na Dobravi pri Kostanjevici,
dne 20. decembra 1900.

Ivan Globočnik.

Loterijske srečke.

Gradec, 22. decembra.	3, 26, 77, 32, 12.
Brno, 24. decembra.	81, 17, 7, 63, 5.
Dunaj, 22. decembra.	23, 66, 12, 34, 65.
Lino, 15. decembra.	34, 51, 56, 63, 13.
Praga, 19. decembra.	4, 39, 16, 41, 37.
Trst, 15. decembra.	19, 68, 62, 48, 67.

Tržne cene v Ljubljani

27. decembra 1900.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	16	—	Špeh povojen, kgr.	1	44
Rež, „	13	60	Surovo maslo, „	1	90
Ječmen, „	13	20	Jajce, jedno	—	8
Oves, „	13	60	Mleko, liter	—	16
Ajda, „	13	—	Goveje meso kgr.	1	28
Proso, „	17	—	Telečje „	1	20
Koruza, „	11	80	Svinjsko „	1	40
Krompir, „	4	80	Koštrunovo „	—	80
Leča, lit.	—	24	Piščanec „	1	30
Grah, „	—	20	Golob „	—	45
Fižol „	—	16	Seno, 100 kilo	—	40
Maslo, kgr.	2	—	Slama, „	—	4
Mast, „	1	40	Drva trda, kiftr.	—	8
Špeh svež, „	1	36	„ mehka, „	—	5